

روایاتی در تربیت جنسی

الف: جداسازی بستر

* قال رسول الله صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: الصَّبِيُّ وَالصَّبِيَّةُ، وَالصَّبِيُّ وَالصَّبِيَّةُ، وَالصَّبِيُّ وَالصَّبِيَّةُ، يُفْرَقُ بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ لِعَشْرِ سِنِينَ.^۱

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله: بسترهای پسر و پسر، دختر و دختر، و دختر را از ده سالگی از هم جدا کنید.

* قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ: يَثْغُرُ الصَّبِيُّ لِسَبْعٍ وَيُؤَمَّرُ بِالصَّلَاةِ لِتِسْعٍ وَيُفْرَقُ بَيْنَهُمْ فِي الْمَضَاجِعِ لِعَشْرِ^۲

امیرالمومنین علیه السلام: کودک، در هفت سالگی، دندان هایش می ریزد و در نه سالگی به نماز وادار می گردد و در ده سالگی، بسترهایشان از یکدیگر جدا می شود.

۱ - کتاب من لا یحضره الفقیه : ج ۳ ص ۴۳۶ ح ۴۵۰۹ عن عبد الله بن ميمون عن جعفر بن محمد عن أبيه عن آبائه عليهم السلام و فی ح ۴۵۰۸ وروی «انه یفرق بین الصبیان فی المضاجح ست سنین»، بحارالانوار: ج ۱۰۴ ص ۹۶ ح ۵۰.

۲ - روشن است که منظور آن نیست که پدر و مادر صبر کنند تا بچه ها به ده سالگی بر سند و بعد این مطلب را اعمال نمایند. هر گامی نیازمند رعایت مقدمات آن است تا به شکلی طبیعی و عدم برانگیزاننده ی حساسیت به نتیجه برسد؛ پس نیکوست که برای خانواده هایی که مقدور است می تواند این مسئله از همان ابتدای صاحب اتاق و تخت مستقل شدن رعایت شود و برای آنها که مقدور نیست تا اتاقهای جدایی برای بچه ها در نظر بگیرند این مسئله را به صورت امری عادی، پیش از رسیدن بچه ها به سنین مذکور و با تعابیری چون «دیگر بزرگ شده اید و خوب است هر کدام تخت (یا جای خواب) جدا گانه ای داشته باشید» پیگیری نمایند. توجه شود که برخی توجهات تربیتی ممکن است لازم باشد تا به جهت شرایط یک خانواده یا تجربه های ناخواسته ی پیش آمده برای فرزندان از سالها زود تر از اعمال آن توسط خانواده ای دیگر اجرا شود.

۳ - الکافی: ج ۷ ص ۶۹ ح ۸، تهذیب الأحکام: ج ۹ ص ۱۸۳ ح ۷۳۸ کلاهما عن عیسی بن زید عن الامام الصادق

❖ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: يُفْرَقُ بَيْنَ الْغُلَمَانِ وَالنِّسَاءِ فِي الْمَضَاجِعِ إِذَا بَلَغُوا عَشْرَ سِنِينَ.^٤

امام صادق علیه السلام: پسران، وقتی به ده سالگی رسیدند، بسترشان از زنان، جدا می شود.

ب: پرهیز از نگاه به شرمگاه کودک و بالعکس

❖ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: لَيْسَ لِلْوَالِدَيْنِ أَنْ يَنْظُرَا إِلَى عَوْرَةِ الْوَلَدِ وَ لَيْسَ لِلْوَلَدِ أَنْ يَنْظُرَ إِلَى عَوْرَةِ الْوَالِدِ.^٥

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله فرمودند: برای والدین، روا نیست که به شرمگاه فرزند نگاه کنند و برای فرزند روا نیست که به

شرمگاه آنها نگاه کند.^٥

❖ وَفِي رِوَايَةِ السَّكُونِيِّ عَنْ جَابِرٍ عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: كَانَ عَلِيُّ بْنُ الْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِذَا حَضَرَ وِلَادَةَ الْمَرْأَةِ قَالَ:

أَخْرَجُوا مَنْ فِي الْبَيْتِ مِنَ النِّسَاءِ؛ لَأَنَّ الْمَرْأَةَ أَوَّلَ نَاطِرٍ إِلَى عَوْرَتِهِ.^٦

٤ - الكافي : ج ٦ ص ٤٧ ح ٦ عن ابن القداح ، الخصال : ص ٤٣٩ ح ٣٠ و فيه «الصبيان» بدل «الغلمان» عن ابن القداح عن الامام الصادق عن آبائه عليهم السلام

٥ - الكافي : ج ٦ ص ٥٠٣ ح ٣٦ عن الامام صادق عليه السلام .

٦ - مشخص است که این اصل نیاز به رعایت همه جانبه ی والدین و آموزش دارد.

٧ - کتاب من لا يحضره الفقيه : ج ٣ ص ٥٦٠ ح ٤٩٢٥ ، الكافي : ج ٦ ص ١٧ ح ١ ، تهذيب الأحكام : ج ٧ ص ٤٣٦ ح ١٧٣٧ كلاهما نحوه و كلاًها عن جابر.

امام باقر علیه السلام فرمودند: امام زین العابدین علیه السلام همواره وقتی هنگام زایمان زن فرا می رسید، می فرمودند: زنانی را که در اتاق هستند، بیرون کنید تا نخستین نگاه زنان، نگاه به عورت نباشد.^۸

ج: نهی تماس مادر با دخترش

* وَ عَنْهُ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: قَالَ عَلِيُّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مُبَاشَرَةُ الْمَرْأَةِ ابْنَتِهَا إِذَا بَلَغَتْ سِتِّ سِنِينَ شُعْبَةٌ مِنَ الزِّنَا؛

امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: تماس (بدنی نا صحیح، بدون مراقبت و از روی شهوت) مادر با دخترش، وقتی (که فرزند) به شش سالگی رسید، بخشی از زناست.

د: حدّ جواز بوسیدن دختر و پسر

* رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: إِذَا بَلَغَتِ الْجَارِيَةُ سِتِّ سِنِينَ فَلَا تَقْبَلُهَا وَ الْغُلَامُ لَا تَقْبَلُهُ الْمَرْأَةُ إِذَا جَاوَزَ سَبْعَ سِنِينَ؛

پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: چون دختر شش ساله شد، (گونه ها و لبان) او را میوس و پسر چون از هفت سالگی گذشت، زن را نبوسد.

۸- اهمیت این مطلب در آن زمان روشن می شود که گویی تقریباً برای همه ی افراد نگاه به شرمگاه فرزندان کوچک امری عادی و متعارف محسوب می شود! خصوصاً کسانی که می خواهند از جنسیت فرزند باخبر گردند!

۹ - مکارم الأخلاق: ج ۱ ص ۴۷۹ ح ۱۶۶۰ عن الامام صادق علیه السلام، بحار الانوار ج ۱۰۴ ص ۹۶

۱۰ - مکارم الأخلاق: ج ۱ ص ۴۷۹ ح ۱۶۵۹، کتاب کتاب من لا يحضره الفقيه: ج ۳ ص ۴۳۷ ح ۴۵۱۰ عن الامام صادق علیه السلام

❖ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ، قَالَ: إِذَا بَلَغَتِ الْجَارِيَةُ الْحُرَّةُ سِتَّ سَنِينَ، فَلَا يَنْبَغِي لَكَ أَنْ تُقْبَلَهَا.^{۱۱}

امام صادق علیه السلام فرمودند: وقتی دختر به شش سالگی رسید، برای تو شایسته نیست که او را (همچون گذشته اش) بیوسی! (بلکه باید حریمی را در بوسیدن رعایت نمایی!).

❖ أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ بْنِ عَيْسَى عَنِ الْحَسَنِ بْنِ عَلِيٍّ عَنِ عَلِيِّ بْنِ عَقْبَةَ عَنْ بَعْضِ أَصْحَابِنَا قَالَ: كَانَ أَبُو الْحَسَنِ الْمَاضِي عَلَيْهِ السَّلَامُ عِنْدَ مُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ وَالِى مَكَّةَ وَهُوَ زَوْجُ فَاطِمَةَ بِنْتِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ وَكَانَتْ لِمُحَمَّدِ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بِنْتُ تَلِّسُهَا الثِّيَابَ وَتَجِيءُ إِلَى الرَّجَالِ فَيَأْخُذُهَا الرَّجُلُ وَيَضُمُّهَا إِلَيْهِ فَلَمَّا تَنَاهَتْ إِلَى أَبِي الْحَسَنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَمْسَكَهَا بِيَدَيْهِ مَمْدُودَتَيْنِ قَالَ إِذَا أَتَتْ عَلَى الْجَارِيَةِ سِتَّ سَنِينَ لَمْ يَجْزُ أَنْ يُقْبَلَهَا رَجُلٌ لَيْسَ هِيَ بِمَحْرَمٍ لَهُ وَلَا يَضُمُّهَا إِلَيْهِ.^{۱۲}

تهذیب الحکام به نقل از علی بن عقبه، از یکی از شیعیان نقل می کند که امام کاظم علیه السلام نزد محمد بن ابراهیم، فرماندار مکه و همسر فاطمه دختر امام صادق علیه السلام بودند. محمد بن ابراهیم، دختری داشت که لباس (زیبا) بر او می پوشاندند و نزد مردان می آمد و مردان او را گرفته، به آغوش می کشیدند. هنگامی که به امام کاظم علیه السلام رسید، ایشان، در حالی که دستان خود را کشیده بودند (یعنی مانع نزدیک شدن او به خود می شوند)، او را (از این که به آغوششان درآید) نگه داشته و فرمودند: وقتی دختر به شش سالگی رسید، جایز نیست مردی که محرم او نیست، او را بیوسد و در آغوش بکشد.

۱۱ - الکافی: ج ۵ ص ۵۳۳ ح ۲، تهذیب الأحکام: ج ۷ ص ۴۸۱ ح ۱۹۲۹ و کلاهما عن زرارة، م شکاة الانوار: ص ۳۵۳ ح ۱۱۴۳ و لیس فیها « الحرّة »

۱۲ - تهذیب الأحکام: ج ۷ ص ۴۶۱ ح ۱۸۶۴، وسائل الشیعه: ج ۱۴ ص ۱۷۰ ح ۶.

﴿ عَلِيٌّ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَتَى رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، هَلْ أَسْتَأْذِنُ عَلَى أُمِّي إِذَا أَرَدْتُ الدُّخُولَ عَلَيْهَا؟ قَالَ: نَعَمْ، أَيْسُرُكَ أَنْ تَرَاهَا عُرْيَانَةً؟! قَالَ: لَا. قَالَ: فَاسْتَأْذِنْ عَلَيْهَا إِذَا! ﴾

امیرالمومنین علیه السلام فرمودند: شخصی خدمت پیامبر خدا آمد و گفت: ای رسولِ خدا! آیا هرگاه خواستم نزد مادرم بروم، از او اجازه بگیرم؟ فرمودند: آری، آیا خوست می آید او را برهنه ببینی؟

گفت: نه. فرمودند: پس در این صورت، از او اجازه بگیر.

﴿ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ مَحْبُوبٍ عَنْ أَبِي أَيُّوبَ الْخَزَّازِ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: يَسْتَأْذِنُ الرَّجُلُ إِذَا دَخَلَ عَلَى أَبِيهِ، وَلَا يَسْتَأْذِنُ الْأَبُ عَلَى الْإِبْنِ. قَالَ: وَيَسْتَأْذِنُ الرَّجُلُ عَلَى ابْنَتِهِ وَأُخْتِهِ إِذَا كَانَتْ مُتَزَوِّجَتَيْنِ! ﴾

امام صادق علیه السلام فرمودند: (لازم است) مرد هنگام وارد شدن بر پدرش، اجازه بگیرد؛ ولی لازم نیست پدر از پسرش اجازه بگیرد، و مرد (لازم است) از دختر و خواهرش، هنگامی که ازدواج کرده باشند، اجازه بگیرد.

﴿ عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَنِ أَبِيهِ وَ مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدَ بْنِ عِيْسَى عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ جَمِيعاً عَنِ النَّضْرِ بْنِ سُؤَيْدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ سُلَيْمَانَ عَنْ جَرَّاحِ الْمَدَائِنِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: لِيَسْتَأْذِنَ الَّذِينَ مَلَكَتْ

۱۳ - دعائم الاسلام: ج ۲ ص ۲۰۲ ح ۷۴۱ عن الامام الصادق عن آبائه عليهم السلام

۱۴ - الكافي: ج ۵ ص ۵۲۸ ح ۳؛ مشكاة النوار: ص ۳۴۴ ح ۱۱۰۱.

أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ كَمَا أَمَرَكُمُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، وَمَنْ بَلَغَ الْحُلُمَ فَلَا يَلِجُ عَلَى أُمِّهِ وَلَا عَلَى أُخْتِهِ وَلَا عَلَى خَالَتهِ وَلَا عَلَى سِوَى ذَلِكَ إِلَّا بِإِذْنٍ، فَلَا تَأْذَنُوا حَتَّى يُسَلَّمَ ١٥.

امام صادق علیه السلام فرمودند: کسانی که مملوک شما هستند و کسانی که بالغ نشده‌اند، باید در سه هنگام (برای ورود بر شما) اجازه بگیرند، همان گونه که خداوند به شما امر کرده است، و کسی که بالغ شد، بدون اجازه، نه بر مادرش، نه بر خواهرش، نه بر خاله اش و نه بر دیگران، وارد نشود. اجازه‌ی (ورود) ندهید، تا (برای اطلاع دادن و ورودش) سلام کند.

* عن محمد بن علی الحلبي قال قلت لأبي عبد الله عليه السلام: الرجلُ يستأذنُ عليَّ أبيه؟ قال: نعم، قد كنتُ أستأذنُ عليَّ أبي وليستُ أمِّي عنده، إنما هي امرأةُ أبي، توفيتُ أمِّي وأنا غلامٌ، وقد يكونُ من خلوتيهما مالا أحبُّ أن أفجأهُما عليه، ولا يُحِبَّان ذلكَ منِّي، والسلامُ أئوبُ وأحسنُ. ١٦.

به نقل از محمد بن علی حلبي آمده است که به امام صادق علیه السلام گفتم: (آیا لازم است) انسان برای وارد شدن بر پدرش، اجازه بگیرد؟ فرمودند: آری، من از پدرم اجازه می گرفتم، در حالی که مادرم نزد او نبود؛ بلکه فقط همسر پدرم بود. (چون)

١٥ - جامع أحاديث الشيعة (للبروجردی) / ج ٢٥ / ٦٦٠ / (٢٢) باب حکم استیذان من أراد أن يدخل علی أبيه أو أولاده أو محارمه أو مالکه وکيفيته ص : ٦٥٨

١٦ - جامع أحاديث الشيعة (للبروجردی) / ج ٢٥ / ٦٤٦ / (١٦) باب ما ورد في أن الجارية إذا أتت عليها ست سنين لا يضعها الرجل علی حجره ولا يقبلها ولا يدينها وان الغلام إذا جازسبع سنين لا يقبل المرأة ولا تقبله ص : ٦٤٤

من، نوجوان بودم که مادرم در گذشت. گاهی در خلوت آنان، چیزی بود که دوست نداشتم در آن حالت، یک باره بر آنان وارد شوم. آنان نیز این را از من نمی پسندیدند. سلام کردن، درست ترین و زیبا ترین (اجازه) است.^{۱۷}